

NOVINKY

Malé listy občanů Vrábečska

ROČNÍK 2001

ČÍSLO 7

BŘEZEN - DUBEN 2001

DVOUMĚSÍČNÍK

ZDARMA

Předloni v únoru to začalo vypadat, jako že je jaro. Sluníčko svítilo, mouchy bzučely a sněženky kvetly. Zajásala jsem: je třeba vyrazit do přírody! Zakoupivše zahradní altánek sestávající z kovové konstrukce a lehké plachty, vyhnala jsem rodinu na odpolední kávu ven do zahrady, do nového altánku.

fejtonek

Reakce nebyly zrovna příznivé a pohledy členů rodiny vypovídaly jasně o tom, co si myslí o mém duševním zdraví. Když se setmělo, začalo v korunách stromů zlověstně praštět a v komíně hvízdala meluzína. Seděli jsme zrovna u večeře, když syn klidně povídá: hele, něco bílého letělo kolem okna. Vtom prásk, rána jak z děla a mě už bylo jasné která odbila. Zahradní altánek, vydaný napospas vichřici, prolétl zahradou jako bílé strašidlo a vetanou konstrukcí zarazil až skleník. No, nepovedlo se.

Napřesrok můj šikovný zet vyrobil pevnou dřevěnou pergolu. V únoru vysvitlo sluníčko, mouchy bzučely a sněženky kvetly. Je třeba jít do přírody! Zavelela jsem a nanosila do našeho sezení polštářky, ubrus, broušenou vázičku s kytičkou a vylákala rodinu na odpolení kávičku. Jejich pohledy byly úplně stejné jako vloni. Večer se zvedla vichřice. Zahrada byla posetá barevnými polštářky, krmítko přikrýval vlající ubrus a broušená vázička byla rozptýlena bůhví kde, protože rozptylové podmínky byly zrovna dobré.

Letos v půlce února přišlo jaro. Vysvitlo sluníčko, mouchy a včely bzučely, sněženky kvetly. Zbytek si můžete domyslet, jen ta vichřice byla letos snad nejsilnější.

A co tím chtěl básník vlastně říci? Jenom to, že jaro opravdu přijde, jako vloni a předloni a stovky let předtím, jen si musíme trošku počkat. Všechny vás zdravím a těším se s jarem a s vámi brzy nashledanou!

/an/

DOBRY DEN, PANE ÚŘAD, TĚ JSME ZASE MY. ALE PO ZKOUŠENOSTECH S VÁMA Z MINULÁ JSME SLDNĚS RADAŇI VZALI TLUMOČNÍKA.

Tak jsme se dočkali!

Je tady jaro! Jarní prázdniny!

Je tady daňové priznání!

Blíží se Velikonoce!

Spoustu práce na zahradách!

Meze vysychají!

Bundy se odhazují! Sukně zkracují!

A do toho všeho to nejlepší!

NOVINKY
v jarním vydání!

Tak si je při jarním sluníčku hezky užijte!

**NAŠE OBEC MÁ SVÉHO
ÚSPĚŠNÉHO STŘELCE!**

Jarní chvílka poezie

Petra Závistová: NAJDI

Proč v životě jen hledáme
Přemýšlej, co chceš!
Nevíš, co je to ...
Chceš to ...
Hledáš to ...
... a nikdy to nenajdeš.

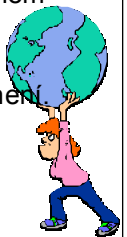
Ta stálá lidská nespokojenost
ta stálá touha po něčem, co je víc.
A ona Tě ta touha žene do kouta.
Do propasti chtíče.

Jen dál hledat a mít a vlastnit.
Jste pohlceni ve své závisti
A jak závistiví jste!
Jak psi, co chtějí mléko pro kočku.

Ani ti chudí TAM nejsou bez chyb.
Živí se JEN závistí
závidí si život ...
pak s nafouknutým břichem
pak v hladu umírají ...

A my chceme stále víc!
Toužíme po něčem co není
Jsme lidé ...
Jsme nic ...
Ničíme se pro pocit
že někde TO musí být!

A jednou TO někdo najde.

/foto J&L

Osmnáctiletý Miloš HÁLA z Vrábče je členem Sportovně střeleckého klubu Č. Budějovice a jeho trenérem je Rudolf Strnad. Miloš se dostal do širšího mládežnického reprezentačního výběru, probojoval se na druhé místo v republikovém žebříčku, ve Světarsku na Grand Prix skončil mezi juniory rovněž druhý. Patří mezi nejvýraznější talenty střeleckého sportu na jihu Čech a má před sebou slibnou budoucnost.. GRATULUJEME!

Informace obecního úřadu

ROZPOČET OBCE VRÁBČE NA ROK 2001

PŘÍJMY

Daň z přidané hodnoty	877.000,-
Daň ze závislé činnosti	404.000,-
Daň ze samostatně výdělečné činnosti	150.000,-
Daň - srážková daň	45.000,-
Daň - právnických osob	<u>340.000,-</u>
	1.816.000,-
Daň OÚ	14.000,-
Správní poplatky	5.100,-
Poplatek ze psů	5.000,-
Daň z nemovitosti	300.000,-
Nájemné	85.000,-
Stočné	22.000,-
Stravné	90.000,-
Odpad	100.000,-
Výsledek hospodaření	669.000,-
Úroky	- 402.000,-
Dotace	<u>22.900,-</u>
Celkem	2.727.000,-

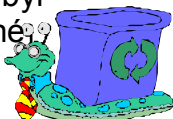

Schváleno obecním zastupitelstvem dne 7. 2. 2001

SBĚR ŽELEZNÉHO ŠROTU

Dne 3. dubna 2001 bude proveden v celé obci sběr železného šrotu.

Žádáme občany, aby v uvedený den byl železný šrot připravený před domy v těsné blízkosti komunikace.

ZÁPIS DO ŠKOLKY

Ve dnech 19. až 23. března 2001 mezi 8. a 16. hodinou se bude konat zápis do Mateřské školy ve Slavči.

/fo/

inzerce - inzerce - inzerce - inzerce - inzerce - inzerce

KRŮTATA

stáří: 6 - 7 TÝDNŮ váha: cca 2,5 kg
dodání: v polovině května a koncem června

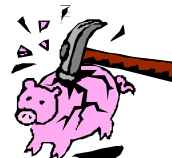
predběžná cena: 185,- Kč za kus

objednávky hlase do: **10. dubna 2001**
na **Obecním úřadě ve Vrábči**

Termín dodávky bude včas upřesněn.

Lesy	3.000,-
Obchod	106.000,-
Silnice + dopr. obslužnost	170.000,-
Kanalizace	25.000,-
Mateřská škola	90.000,-
Školní stravovna	90.000,-
Základní školy - příspěv.	150.000,-
Knihovna	12.000,-
Kronika	4.000,-
Zpravodaj	4.000,-
Kostel	16.000,-
SPOZ	25.000,-
TJ	10.000,-
Veřejné osvětlení	100.000,-
Hřbitov	200.000,-
Územní plán	120.000,-
Sdružení obcí	35.000,-
Odpad	180.000,-
Veřejná zeleň	15.000,-
Požární ochrana	25.000,-
Obecní zastupitelstvo	506.000,-
Obecní úřad	430.000,-
Služby peněžních ústavů	8.000,-
Vodovod Slavče	205.000,-
Daň OÚ	14.000,-
Splátka úroků z úvěru	80.000,-
Rezerva	<u>104.000,-</u>
Celkem	2.727.000,-

ORDINACE MUDr. ČÍŽKOVÉ

S okamžitou platností bude ordinace Dr. Čížkové vyšetřovat pacienty na základě tel. objednávek na tel. čísle: 038 / 64 605 23.

PONDĚLÍ, ÚTERÝ, STŘEDA, PÁTEK

7.30 - 9.00 vyhrazeno pro osoby s pracovní neschopností
9.00 - 12.30 možnost objednávek

ČTVRTEK

12.30 - 14.00 vyhrazeno pro osoby s pracovní neschopností
14.00 - 17.00 možnost objednávek

inzerce - inzerce - inzerce - inzerce - inzerce - inzerce

Dáme za odvoz kvalitní koňský hnůj do skleníku nebo na zahrádku. V Kroclově pod návsí za sklepem, možno odvést kdykoliv. Bližší info na OÚ

V minulém čísle Novinek jsme si slíbili, že si něco řekneme o péči o zdraví lidí a hospodářských zvířat na vesnici ve II. pol. 19. století a první pol. 20. století. O tehdejší úrovni zdravotnictví a praktikách léčení bychom mohli vypravovat, že by to vydalo na 2 články.

Úroveň zdravotnictví ovlivňovala zdravotní stav obyvatel a jeho průměrnou délku života. Tu zkracovala vysoká dětská úmrtnost. Ještě nebyla vynalezena sera a vakcíny a proto třeba záskrt nebo spála byly v podstatě smrtelným onemocněním. Po otevření vrábečského hřbitova se velmi rychle zaplnilo dětské oddělení zemědělskými malými dětmi. Zápaly plic se léčily v podstatě jenom zábalami celého těla do studených obkladů pro snížení horečky. Teprve ve 30. letech se začaly používat sulfonamidy (Dipron), na které si však streptokoky vytvořily rezistenci a už neúčinkovaly. Až po II. světové válce se rozšířil Penicilin, a to byl průlom v léčbě infekčních onemocnění. Bohužel za 60 let používání se rovněž vytvořily zárodky odolné této léčbě. Velkým problémem byla tuberkulóza, která ohrožovala životy zejména mladých lidí. Několik případů jsme měli i v obci. Přispívala k tomu nedostatečná ochrana před nákazou, těžká práce v prašném prostředí a neplnohodnotná výživa. K šíření osvěty a pomoci postiženým lidem byla založena Masarykova liga proti tuberkulóze, obdoba dnešní Ligy proti rakovině. Až ve 40. letech bylo zavedeno povinné očkování dětí a v 50. letech zahájen útok proti tuberkulóze hospodářských zvířat. Tehdy promoření skotu bylo mnohde až 90%. Za vysoké finanční podpory se začalo s ozdravováním stád skotu. Byl to celý soubor opatření a nedodržení zásad bylo i trestně postižitelné pro osoby, které za to zodpovídaly, protože nakažený skot byl zdrojem nákazy i pro lidi. Od 70. let se zdálo, že tuberkulóza je u nás minulostí, ale nyní se objevují nové případy, zřejmě zavlečené migrujícími lidmi z východu a jsou to formy těžko léčitelné.

Jinak celková péče o zdraví lidí se nedá porovnat s dneškem. Lékaři byli rozmístěni řídko, ale lidé stejně využívali jejich služeb ojedinelé. Ještě ve 30. letech stála v areálu dnešní nemocnice pouze stará budova a dále malý pavilon kožních chorob. Pavilon

chirurgie se stavěl v závěru 30. let. Bylo ale všeobecně rozšířeno vědomí, že kdo se musel jít léčit do nemocnice, že už je to jeho poslední cesta. Jestliže se dnes provádí diagnóza drahými přístroji, rentgenem, ultrazvukem, mamografem, tehdy se prováděla pouze hmatem, tlakem a poslechem, ale lékaři s touto metodou dovedli stanovit diagnózu s 80-ti procentní přesností. Ti dělali i ambulantně menší operace i v domácnostech za použití eteru k lehké resuscitaci. V nemocnicích se prováděly operace slepého střeva, amputace končetin, a později žlučníku. Na ulicích jsme potkávali lidi různě postižené, např. štítnou žlázu (vole), bez končetin, různé kožní postižení v obličeji. Téměř v každé

vesnici měly rodiny v péči příslušníka s duševní poruchou různého stupně, dnes bychom řekli mentálně postiženého. Dnes jsou tyto lidé soustředěni v různých ústavech a nejsou na veřejnosti. Ale o složitých operacích, např. srdce, cév, neurochirurgické operace nebo náhrady kloubů, kyčle nebo kolena, které se provádějí dnes, nebylo ani potuchy. A to ještě nemluvíme o transplantacích, kdy se těžce poškozené orgány nahrazují novými od dárce, na něž pacient třeba léta čeká.

Lékařské péči se lidé na venkově vyhýbali. Lidé, kteří sloužili u zemědělců, museli být povinně pojištěni, ale hospodář a jeho rodina pojištění nebyli a tak delší nemoc byla velkým finančním zatížením, které vedlo i k ekonomickému úpadku. To platilo i v léčení hospodářských zvířat, jejich zdravotní stav byl podmínkou užitkovosti a tím prosperity hospodářství. To platilo hlavně o koních, protože jejich špatný zdravotní stav nebo dokonce uhynutí, znemožňovalo obdělávání pozemků. Takže v 19. a ještě v první třetině 20. století bylo rozšířeno na venkově samoléčitelství, tím se zabýval určitý počet lidí. Tak například zrození nového človíčka.

Porody se odbyvaly doma, za pomoci zkušenějších sousedek, až později se uvedly zkušené porodní asistentky (porodní báby). Lékaři se volali až ke skutečně komplikovaným případům. Samozřejmě nastávaly vážné zdravotní komplikace pro maminky i novorozeňata. To samé bylo i s porody hospodářských zvířat. Porod u krav byla záležitost celé rodiny, protože porod byl základ laktace dojníc. Při komplikovaných porodech se volal zkušený soused, třeba i z vedlejší vesnice. Ten se pak těšil velké vážnosti.

Na běžná onemocnění se používaly léčivé byliny, jejichž přípravu opět uměli provádět určití lidé. Zárok byl mnohdy kombinován přikládáním rukou a i určitým slovním doprovodem. Dnes opět různí léčitelé provázejí zárok přikládáním rukou. V minulém století ještě lidem tahali zuby kováři, ale současná péče o zuby neexistovala. Potkávali jsme lidi úplně bez zubů. U nás odborná péče o zuby začala až koncem 20. let, kdy dojížděl do obce p. R. Prázný st. a doporučoval lidem svoji ordinaci. Za léčením zlomených kostí lidé od nás chodili ke kováři do Čerkyně za řeku nebo k vrtné do Č. Vrbného. Ta také dělala potřebné masti, zřejmě z kostivalu. Jinak za zmínku stojí, že různá onemocnění se léčila pouštěním krve. U lidí se přikládaly pijavice, ty se přísály na tělo a sály krev. U koní se zase zvláštním sekačkem nasekla žíla a určité množství krve se vypustilo. Dnes tutéž funkci zřejmě zastanou léky pro řídnutí krve. Na revmatické klouby se přikládaly křenové placky. Volat doktora nebo zvěrolékaře bylo obtížné (nebyl telefon), a drahé. Případnou neúspěšnou léčbu musel ukončit řezník nutnou porážkou, nebo u lidí pohřb.

Mohl bych ještě dlouho pokračovat v léčení, ale s dneškem se to nedá přirovnat. Ve druhé polovině 20. století spolu s technickým pokrokem se prudce zvýšila i úroveň zdravotnictví, i když se nám někdy zdá, že by bylo stále co zlepšovat.

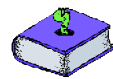
V měsíci březnu a dubnu 2001 své významné životní jubilum oslavují:

Ludvík HAZUKA	50 LET
Ing. Václav HÁLA	50 LET
Jan ŠVARC	50 LET
Miroslav KELNER	60 LET
Marie OHRAZDOVÁ	65 LET
Jiřina BÍNOVÁ	70 LET
Vlastimil POKORNÝ	75 LET
Josef MAŠEK	84 LET

V obci Vrábče je k 28. únoru 2001 přihlášeno k trvalému pobytu 449 obyvatel.

Tak vyzrát na zahrádku ... ... radí Jarmila Hálová

Březen za kamna vlezem, ale my se jen tak hned nedáme a pustíme se jako každé jaro do příprav na novou sezonu:

- ✱ odstraňujeme vše odumřelé a suché
- ✱ vápníme (pokud možno ještě na sněh)
- ✱ zaléváme pěnišníky a jehličnany (po rozmrznutí)
- ✱ trávníky provzdušňujeme, vyhrabujeme stařinu a mech, vápníme, později přihnojujeme
- ✱ 1. seč provádíme při výšce trávy 8 cm a lištu stavíme výše
- ✱ připravujeme plochy pro nové trávníky
- ✱ živé ploty jehličnaté seřizujeme před rašením
- ✱ živé ploty listnaté seřezáváme později
- ✱ u starších okrasných keřů děláme zmlazovací řez
- ✱ připravujeme záhony pro výsadbu živých plotů
- ✱ provádíme průklest ovocných stromů
- ✱ vysazujeme nové keře a stromy
- ✱ po výsadbě listnáčů nezapomeneme na zkrácení - výchovný řez a zalití
- ✱ keřové růže řežeme podle stavu rostliny - jestliže je silná, dostatečně rozvětvená (od země - ponecháme 5, 6 oček), u slabého keře řežeme hlouběji (3 očka)
- ✱ nezapomeneme je opět nakopčit, můžeme opatrně přihnojit (cererit) a ještě zacloníme před jarním sluncem
- ✱ stromkové růže řežeme méně, tj. asi o 1/3 délky koruny
- ✱ u všech růží odstraňujeme plané výhony (při jejich ponechání během dvou let celý keř zplání)
- ✱ pnoucí růže řežeme méně, pouze odstraňujeme přestárlé, uschlé a omrzlé dřevo
- ✱ obdobným způsobem řežeme sadové růže (jejich výška se pohybuje od 130 cm do 250 cm)
- ✱ v příznivém počasí můžeme sázet nové keře a stromky růží
- ✱ vysazený rostlinný materiál na jaře nezapomínáme stínit
- ✱ věnujeme se přezimovaným balkonovkám - seřezání, zvýšení teploty, světla a závlivy, pozvolna přihnojovat a otužovat
- ✱ čistíme jezírka
- ✱ dělíme trvalky, přihnojujeme
- ✱ seřezáváme ibišky, komule a plaménky - pouze ty, které kvetou v létě, ořechoplodec, latnatou hortenzii
- ✱ přirychlujeme brambory, které koncem měsíce vysazujeme
- ✱ vysazujeme cibuli sazečku, česnek
- ✱ vyséváme karotku, špenát, ředkvičku, salát a kořenovou zeleninu - chráníme netkanou textilií
- ✱ vyséváme papriky a rajčata
- ✱ řez broskví a meruněk provádíme v jejich květu
- ✱ provádíme preventivní postřik proti kadeřavosti broskví (houbová choroba, je dobré postřiky měnit)
- ✱ angrešty trpící americkým padlím sestřihneme asi o 1/3 délky větvíček a rovněž stříkáme jako broskve

Milovníky růží, kteří s jejich výsadbou čekali na jaro 2001 zvu k jejich nákupu do místní školky. Zajištěn je pestrý výběr růží velkokvětých, pnoucích, mnohokvětých, sadových, pokryvných a stromkových.

Při nákupu budete mít keře odborně připravené k výsadbě.

Prodej v odpoledních hodinách každý pátek v březnu a dubnu.

Po telefonické objednávce budou růže připravené (označené, sestřižené, zabalené) a po domluvě Vám je zavezeme až domů.

☎ (záznamník) : 038 / 72 505 37

☎ 0602 - 558 178

Recepty kuchtíka Radka Repíka

ZÁVIN à la PIZZA

Vyválíme lístkové těsto, na které pokládáme plátky šunky, nejružnější sterilovanou nebo čerstvou zeleninu dle chuti, pokapeme kečupem a posypeme strouhaným sýrem. Těsto i s náplní zabalíme stejně jako jablkový závin, potřeme rozšlehaným žloutkem a pečeme. Upečený, nakrájený závin podáváme s bílým jogurtem nebo kečupem.

NĚCHTE SI CHUTNATI

TJ VRÁBČE ODDÍL KOPANNÉ
zve své příznivce na mistrovská utkání,
která se odehrají na hřišti
Vrábče-zastávka.

8. 4. 2001 15.30 VRÁBČE : NEMANICE
22. 4. 2001 16.00 VRÁBČE : VČELNÁ B
29. 4. 2001 16.00 VRÁBČE : JANKOV B

PRÁZDNINÝ NEJEN V SEDLE!

POZVÁNKA PRO DĚTI

Děti z jezdeckého kroužku „Koníci“ srdečně zvou nové kamarády na letní soustředění s opravdovými koníky (Vrábče a okolí)

V červenci 2001 chystáme:

DENNÍ SOUSTŘEDĚNÍ pro děti od 7 let,
program od pondělka do pátku přes den, spí se u maminky (pro děti s bydlištěm ve Vrábči sleva)

STANOVÝ TÁBOR s koníky, pro děti od 8 let,
na 6 dní

PUTOVÁNÍ S KONÍKY - pro děti od 11 let,
putování pěšky a v sedlech krásnou přírodou v okolí Kletě a řeky Vltavy

Přivítáme úplně začátečníky a děti, pro které to bude první setkání s koňmi zblízka. Začátečnickům vede vždy koňě cvičitel.

INFORMACE: Jezdecký kroužek „Koníci“

☎ Kroclov 5, 370 01 Č. Budějovice

☎ 0604 - 481 991 vedoucí ing. Jitka ZRNOVÁ

7. vydání Novinek připravili: František Ohrazda, Alena Neubauerová, František Hála, Jarmila Hálová, Radoslav Repík, Petra Závišová a Milan Neubauer. Grafická úprava: Milan Neubauer. Vydal OÚ Vrábče, dne 12. března 2001. Zdarma. Názory, připomínky, dotazy, příspěvky pište na adresu: OÚ Vrábče 33, volejte a faxujte na čísla: 038-7250512, 7250681, volejte na mobil 0608 877 593 nebo mailujte na: milan.neubauer@seznam.cz